

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

 / А.М. Мамедов /
30 серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Політична конфліктологія"
(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
052	Політологія
ID - 38869	Освітньо-наукова програма
	Політологія

Розробник:

Згурська В.Л., к.п.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук

протокол №1 від 30 серпня 2019 року

Завідувач кафедри

(прізвище)
ініціали)

(Перегуда С.В.)

(прізвище та

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності «Політологія»

Протокол №1 від 29 серпня 2019 року

Голова НМКС

(прізвище)
ініціали)

(Згурська В.Л.)

(прізвище та ініціали)

Київський національний університет будівництва і архітектури
Факультет урбаністики і просторового планування
Кафедра політичних наук і права

Назва курсу	Політична конфліктологія(українською мовою)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 «Соціальні та поведінкові науки» 052 «Політологія»
семестр	3-й семестр
Нормативний/вибірковий	Вибірковий
Шифр згідно з ОНП	ВК.05
Викладач (-і)	Згурська Валентина Леонідівна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права
Профайл викладача (-ів)	http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977
Контактний тел.	(050)444-48-30.
E-mail:	zgurska.vl@knuba.edu.ua; valentinazgurskaya@gmail.com.
Сторінка курсу	Освітній сайт КНУБА http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641
Консультації	<i>Очні консультації:</i> 1 раз на тиждень. середа : 15:20-16:40. Ауд. 431.

1. Анотація до курсу.

Курс «Політична конфліктологія» спрямований на формування у аспірантів-політологів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо природи політичних конфліктів. Орієнтований на розкриття змісту, видів, динаміки розвитку, специфіки форм прояву політичних конфліктів у сучасному світі та в Україні, значення ролі переговорів у політичних конфліктах, набуття практичних навичок у

їх розв'язанні, вироблення вмінь прогнозувати, аналізувати і контролювати конфліктну ситуацію.

Курс належить до вибіркових дисциплін. Викладається на 3-му семестрі після нормативних дисциплін загальної та професійної підготовки.

2. Мета та цілі курсу.

Мета курсу – сформувати у аспірантів основи політико-конфліктологічного мислення, ознайомити з основними теоріями, які пояснюють виникнення і врегулювання політичних конфліктів, виробити і розвинути у аспірантів здатності і навички дослідницької діяльності, усвідомлення впливу політичних конфліктів на сферу будівництва та архітектури.

Завдання – осягнення суті і наукових основ політичної конфліктології, її науково-методологічного інструментарію, понять і категорій, соціальної зумовленості її динаміки, характерних особливостей стадій та варіативності впливу на суспільні відносини, механізмів регулювання політичних конфліктів, зв'язку політичної конфліктології із сферою будівництва та архітектури, впливу політичних конфліктів на розвиток будівельної сфери у країні.

3. Формат курсу.

Змішаний (blended) - очний курс, водночас має супровід в системі Освітнього сайту КНУБА.

4. Результати навчання.

На основі вивчення дисципліни аспірант набуде таких компетентностей:

а) інтегральну:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у політичній сфері, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних політологічних знань та/або професійної практики;

б) загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК03. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК10. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

в) спеціальні (фахові і наукові):

ФК01. Комплексне розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ФК02. Поглиблене знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології та володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.

ФК03. Комплексне розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ФК04. Комплексне застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

ФК05. Комплексне розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.

ФК06. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу;

ФК08. Знання та комплексне розуміння сучасних теорій регіонального управління та місцевого самоврядування, комплексне розуміння закономірностей та особливостей формування та реалізації влади на регіональному та місцевому рівнях, в тому числі у сфері розвитку будівельного комплексу та містобудування.

ФК09. Комплексне розуміння теорій символічної політики, специфіки розвитку медіатехнологій, ролі архітектури в реалізації влади та політики.

За результатами навчання аспірант зможе:

ПР02. Оволодіння робочими навичками ефективно працювати самостійно або в групі, вміння отримати бажаний результат в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і дотриманням етичних міркувань.

ПР03. Опанувати універсальними навичками дослідника, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій, розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації (академічні наукові публікації, семінари, конференції), в засобах масової інформації та в публічній сфері у національному та міжнародному контексті.

ПР04. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну добросовісність, повагу різноманітності та мультикультурності.

ПР06. Комплексно розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

ПР09. Комплексно розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичної поведінки.

ПР11. Комплексно застосовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

ПР12. Комплексно розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах та використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.

ПР13. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати комплексні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію аналізу.

ПР15. Комплексно розуміти та застосовувати політологічні теорії до аналізу проблем регіонального та місцевого розвитку, будівництва та містобудування, вміти запропонувати шляхи їх розв'язання.

5. Обсяг курсу

Найменування показників	к-сть
лекції	22 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28 год.
кількість годин навчальних занять	50 год.
самостійна робота	100 год.
загальний обсяг годи	150 год.
кількість кредитів ЄКТ	5
Форма підсумкового контролю	залік

6. Пререквізити.

Перелік попередньо прослуханих курсів:

- НД01 «Історія філософії та філософської думки»;
- НД02 «Іноземна мова для наукового спілкування»;
- НД03 «Академічна доброчесність та академічне письмо»;
- НД04 «Організація та управління науковою діяльністю»;
- НД07 «Теорія та історія політичної науки».

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

8. Схема курсу .

Дата/ кількість	Тема, план	Форма заняття	Літе- ратура	Зав- дання, год
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади політичної конфліктології.				
Змістовий модуль 1. Концептуальні засади дослідження політичної конфліктології.				
Згідно з розкла- дом	Тема 1. Політична конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. 1. Об'єкт та предмет політичної конфліктології. 2. Функції конфліктології. 3. Основні конфліктологічні концепції у світовій політичній науці. 4. Розвиток вітчизняної конфліктології.	Лекція (4 год.) / семінар (4 год.)	1, 5, 6, 8, 11, 13, 16, 18, 20, 21, 23, 26, 28, 30, 32, 33, 36, 37, 48, 62, 64, 66, 73, 81	Питання; Есе по одному з питань
Згідно з розкла- дом	Тема 2. Поняття політичного конфлікту. 1. Ознаки політичного конфлікту. 2. Структура конфлікту: предмет, суб'єкти, просторові та часові характеристики. 3. Функції політичного конфлікту. 4. Типологія політичних конфліктів.	Лекція (4 год.) / семінар (4 год.)	4, 6, 7, 8, 13, 21, 27, 29, 31, 39, 44, 54, 58, 65, 66, 75	Питання; Есе по одному з питань
Згідно з розкла- дом	Тема 3. Процесуальний вимір політичних конфліктів.	Лекція (2 год.) / семінар (4 год.)	3, 8, 12, 14, 20, 21, 23,	Питання; Есе по одному з

	1. Стадіальний вимір політичних конфліктів. 2. Моделі поведінки в умовах конфліктів. 3. Медіатизація політичних конфліктів. 4. Управління конфліктами. Конфліктологічні процедури.		28, 29, 31, 37, 39, 41, 42, 47, 49, 50, 52, 55, 57, 60, 65, 69, 70, 71, 76	питань
Модуль 2. Політичні конфлікти: світовий та український досвід .				
Змістовий модуль 2. Внутрішньополітичні та міжнародні конфлікти.				
Згідно з розкладом	Тема 4. Внутрішньополітичні конфлікти: суб'єктивний та об'єктивний виміри. 1. Механізми трансформації соціальних суперечностей у політичні конфлікти. Міжелітні, міжпартійні конфлікти. 2. Урядові та парламентські конфлікти та кризи: прояви та шляхи подолання. 3. Конфлікти у відносинах між органами державної влади: причини, наслідки, подолання. 4. Системні політичні кризи та революції. 5. Терористична діяльність.	Лекція (4 год.) / семінар (4 год.)	2, 10, 15, 16, 34, 40, 44, 46, 56, 57, 59, 67, 71	Питання; Есе по одному з питань
Згідно з розкладом	Тема 5. Міжнародні політичні конфлікти. 1. Регіональні політичні конфлікти сучасності. 2. Війна як найгостріший політичний конфлікт. 3. Гібридна війна. 4. Механізми подолання міжнародних конфліктів.	Лекція (2 год.) / семінар (4 год.)	34, 35, 38, 53, 61, 80	Питання; Есе по одному з питань
Змістовий модуль 3. Політичні конфлікти в Україні.				
Згідно з розкладом	Тема 6. Внутрішньо- та зовнішньополітичні конфлікти в Україні. 1. Основні соціальні суперечності у роки незалежності та механізми їх трансформації в конфлікти. 2. Політичні революції епохи незалежності.	Лекція (4 год.) / семінар (4 год.)	7, 17, 19, 22, 24, 34, 43, 45, 49, 50, 51, 59, 61, 63, 64, 72, 74, 77, 78, 79, 80	Питання; Есе по одному з питань

	Помаранчева Революція та Революція Гідності. 3. Війна на Сході України.			
Модуль 3. Політичні конфлікти у сфері будівництва та містобудування.				
Змістовий модуль 4. Будівництво та містобудування як простір політичних конфліктів.				
Згідно з розкладом	Тема 7. Політичні конфлікти навколо процесів забудови та місто планування. 1. Соціальні передумови конфліктів навколо забудови. 2. Конфлікти у сфері архітектурно-будівельного контролю. 3. Політичний вираз конфліктів у сфері забудови. 4. Перспективи подолання конфліктів навколо питань формування міських просторів.	Лекція (2 год.) / семінар (4 год.)	9, 25, 68	Питання; Есе по одному з питань

9. Рекомендовані джерела та література

1. Арендт Х. О революції. М.: Изд-во «Європа», 2011. 464 с. URL: http://www.al24.ru/wp-content/uploads/2014/12/%D0%B0%D1%80%D0%B5_1.pdf (дата звернення: 01.05.2019).
2. Бабкіна О.В., Булда О.А. Порівняльний аналіз політичних протестів в Україні та Бельгії. *Вісник Донецького національного університету. Сер. Політичні науки.* 2016. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdonnupn_2016_1_18 (дата звернення: 01.05.2019).
3. Багінський А.В. Заходи держави в постконфліктному суспільстві, *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право.* Випуск 1(41) 2019 С. 17-20. URL: <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2019/1/4.pdf> (дата звернення: 01.05.2019).
4. Балацька О. Політичне насилля в сучасному світі: культурно-цивілізаційний вимір. *Вісник Львівського університету. Серія філософ.-політолог. студії.* 2017. Вип. 10. С. 115-121. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).
5. Бевз Т.А. Феномен «революція» у дискурсах мислителів, політиків, науковців: монографія. Нац. акад. наук України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І.Ф.Кураса. К.: ІПіЕНД, 2012. 176 с. URL: http://ipien.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/fenomen-revolution_151.pdf (дата звернення: 01.05.2019).

6. Бевзенко Л. Ход революцій. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2006/04/11/3092542/> (дата звернення: 01.05.2019).
7. Белгасем М.А. Структурні характеристики громадянського протесту в Україні. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2016. Вип. 8. С. 200-209. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2016_8_28 (дата звернення: 01.05.2019).
8. Васильєв Г.Ю., Герасіна Л.М., Осіпова Н.П., Панов М.І., Розенфельд Ю.М. Конфліктологія. Х.: Право, 2002. 256 с.
9. Вербицький І. «Право на місто»: як громада має брати участь у міському плануванні. URL: <https://mistosite.org.ua/ru/articles/pravo-na-m%D1%96sto-yak-gromada-maye-braty-uchast-u-m%D1%96skomu-planuvann%D1%96> (дата звернення: 01.05.2019).
10. Гарет Д. Перехід у Східній Європі. URL: <https://commons.com.ua/uk/perehid-u-shidnij-uevropi/> (дата звернення: 01.05.2019).
11. Гарт Т.Р. Почему люди бунтуют. СПб: Питер, 2005. 461 с. URL: http://www.al24.ru/wp-content/uploads/2015/09/%D1%82%D0%B5%D0%B4_1.pdf (дата звернення: 01.05.2019).
12. Гиря Г. Нові форми революцій в сучасному глобалізованому світі: суть та особливості вияву. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2014. Випуск 5. С. 164–170. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/politology/article/view/2762> (дата звернення: 01.05.2019).
13. Гиря Г. Сутність політичних революцій: концептуальні підходи. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2014. Випуск 4. С. 240-246.
14. Голдстоун Д. К теории революции четвертого поколения. *Логос*. 2006. №5(56). С. 58–103. URL: <https://gtmarket.ru/laboratory/expertize/1703> (дата звернення: 01.05.2019).
15. Грубов В.М. Терористичний інтернаціонал у дії: залаштунки великої політики. *Політологічний вісник. Зб-к наук. праць*. — К. : ВадеКс, 2014. Вип. 74. С. 415-423. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).
16. Дарендорф Р. Современный социальный конфликт. Очерк политики свободы. Пер. с нем. Л.Ю.Пантиной. М. : «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2002. 288 с. URL: http://sbiblio.com/biblio/archive/darendorf_sov/00.aspx (дата звернення: 01.05.2019).
17. Данильян О. Г. Місце та функції конфліктів у трансформаційний період розвитку суспільства. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2014. № 2 (21). С. 5– 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_2014_2_3. (дата звернення: 01.05.2019).

18. Дарендорф Р. Общество и свобода. *Філософія політики: хрестоматія* : у 4 т. Авт.-упоряд. В. П. Андрущенко (кер.) та ін. К. : Знання України, 2003. Т. 3. С. 24–31.
19. Декларація «Про боротьбу за звільнення України». *Відомості Верховної Ради України*. 2014. №15. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1139-18> (дата звернення: 01.05.2019).
20. Денисенко В. М., Климончук В.Й. Аксіологія динаміки політичних процесів. Львів: Простір-М, 2005. 245 с.
21. Дмитриев А., Кудрявцев В., Кудрявцев С. Введение в общую теорию конфликтов. М.: РАН, Центр конфликтологических исследований, 1993. Ч.1. 212 с.
22. Додонов Р. Криза, війна чи конфлікт – як коректно називати події на Сході України? *Український інститут стратегій, глобального розвитку і адаптації*. 28 жовтня 2015 р. URL: <http://uisgda.com/analituka/1181-kriza-viyna-chi-konflikt-yak-korektno-nazivati-podiyina-shodi-ukrayini/> (дата звернення: 01.05.2019).
23. Дойч М. Разрешение конфликта (Конструктивные и деструктивные процессы). *Социально-политический журнал*. 1997. №1. С. 202-212. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/Konflikt/05.php (дата звернення: 01.05.2019).
24. Донбас і Крим: ціна повернення : монографія. За заг. ред. В. Горбуліна, О. Власюка, Е. Лібанової, О. Ляшенко. К. : НІСД, 2015. 474 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2015-12/Razom_kRym_donbas-4ab2b.pdf (дата звернення: 01.05.2019).
25. Дутчак О., Іщенко В. «Право на місто», або точкові протести проти точкових забудов? *Спільне*. 2010. №2. С. 102-117. URL: <https://commons.com.ua/uk/pravo-na-misto-abo-tochkovi-protesti/> (дата звернення: 01.05.2019).
26. Жекало Г. І. Теоретичні аспекти вивчення політичних конфліктів. *Вісник Дніпропетровського університету (Серія: Філософія. Соціологія. Політологія)* : зб. наук. праць. Д. : Видавництво «Іновація», 2015. № 1 (23). С. 54–62. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2015_1_10 (дата звернення: 01.05.2019).
27. Згурська В. Інституціоналізація як необхідний елемент розвитку суспільних рухів. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2014. Вип. 66. С. 307–314. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/dip_2014_66_38.pdf (дата звернення: 01.05.2019).
28. Здравомыслов А. Г. Социология конфликта. М.: Аспект-Пресс, 1996. 317 с.
29. Зеркин Д. Основы конфликтологии: курс лекций. Ростов-н/Д : Феникс, 1998. 480 с. URL: <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000904/st000.shtml> (дата звернення: 01.05.2019).
30. Зиммель Г. Избранные работы. Пер. с нем. А. Жаровський. К. Ника-Центр, 2006. 440 с.

31. Зінчина О.Б. Конфліктологія : навч. посібник. Харків: ХНАМГ, 2007. 164 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1075853/> (дата звернення: 01.05.2019).
32. Іщенко І.В. Дихотомія «згода-конфліктність» як вимір нестабільності політичних інститутів і суспільства. *Політологічний вісник. Зб-к наук. праць*. К.: ВадеКс, 2014. Вип. 74. С. 365-374. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Pv_2014_74_36 (дата звернення: 01.05.2019).
33. Казаков В. Концепція нового соціального конфлікту Алена Турена. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2008. №3. С. 151-168. URL: http://ecsocman.hse.ru/data/2010/05/20/1214101954/09_Kazakov.pdf (дата звернення: 01.05.2019).
34. Карпович О.Г., Манойло А.В. Цветные революции: теория и практика демонтажа современных политических режимов: моногр. М.: Юнити-Дана, 2015. 111 с. URL: <http://fondedin.ru/biblioteka/knigi/194-cvetnye-revoljucii.html> (дата звернення: 01.05.2019).
35. Клаузевиц К. О войне. Пер. с нем. А. Рачинского. М. : Издательская корпорация «Логос», 1998. 448 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/256628/> (дата звернення: 01.05.2019).
36. Ковалев В.А. Теория революции П.А. Сорокина и российский политический процесс. *Политэкс*. 2009. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/teoriya-revoljutsii-p-a-sorokina-i-rossijskiy-politicheskij-protsess> (дата звернення: 01.05.2019).
37. Колодій А. Про феномен революції в контексті сучасності. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2014. Випуск 5. С. 133–143. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/politology/article/view/2759> (дата звернення: 01.05.2019).
38. Конвенція «Определение агрессии»: утв. резолюцией XXIX Генеральной Ассамблеи ООН от 14 декабря 1974 г. URL: www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/aggression.shtml (дата звернення: 01.05.2019).
39. Конфліктологія: Навчальний посібник. За ред. М. П. Гетьманчука, П. П. Ткачука, Я. Турчин. Львів: ЛІСВ, 2007. 326 с.
40. Корнієнко В.О., Денисюк С.Г. «Терористичний сепаратизм» в сучасній Україні: спроба теоретико-прикладного аналізу. *Гілея: науковий вісник*. 2015. Вип. 93. С. 342-345. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2015_93_85 (дата звернення: 01.05.2019).
41. Короход Я. Дж. Інформаційно-психологічні війни – зброя XXI століття. *Актуальні проблеми політики*. 2013. Вип. 50. С. 299-307.
42. Косенюк Ю.І. Врегулювання конфліктів інтересів в партнерстві бізнесу і держави. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2016.

№8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=992> (дата звернення: 01.05.2019).

43. Котигоренко В. Етнічні протиріччя і конфлікти в сучасній Україні: політологічний концепт. К. : Світогляд, 2004. 722 с.

44. Кочубей Л.О. Класифікація політичних криз та їх основні ознаки. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Сер. Політичні науки.* 2018. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vdonnupn_2018_3_3 (дата звернення: 01.05.2019).

45. Кочубей Л.О. Політична конкуренція та суспільна конфронтація в Україні: причини, прояви, каталізатори. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Сер. Політичні науки.* 2017. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdonnupn_2017_2_13. (дата звернення: 01.05.2019).

46. Кто такие «желтые жилеты», протестующие во Франции. URL: <https://bin.ua/news/foreign/world/227804-kto-takie-zheltye-zhilyety-protestuyushhie-vo.html> (дата звернення: 01.05.2019).

47. Курбатов С. Пал Тамаш: «Казкові образи й сьогодні діють безвідмовно, треба тільки вміло ними керувати». *Дзеркало тижня.* 2006. №4 (4 лютого). С. 21.

48. Кучеренко И.В. Рэндалл Коллинз о виртуализации конфликта в повседневной жизни. Философские проблемы информационных технологий и киберпространства. 2013. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/rendall-kollinz-o-virtualizatsii-konflikta-v-povsednevnoy-zhizni> (дата звернення: 01.05.2019).

49. Маерчик М., Плахотник О. Феноменология «фемен»: методологические контroversии. *«Socioпростір: міждисциплінарний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи».* 2012. №3. С. 24-29. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

50. Манойло А.В. Цветные революции и технологии демонтажа политических режимов. *Мировая политика.* 2015. №1. С. 1-19. URL: https://nbpublish.com/library_read_article.php?id=12614 (дата звернення: 01.05.2019).

51. Мацієвський Ю. «Помаранчева революція» крізь призму міждисциплінарних соціальних досліджень. *Політичний менеджмент.* 2005. №6(15). С. 7-22. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8878/2-matsievskiy.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.05.2019).

52. Машарский З.В. Интернет как фактор социальных протестов в XXI в. (психологический аспект). *Современная наука.* 2015. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/internet-kak-faktor-sotsialnyh-protestov-v-xxi-v-psihologicheskii-aspekt> (дата звернення: 01.05.2019).

53. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, Будапешт, 05.12.1994 р.,

№998_158. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/998_158 (дата звернення: 01.05.2019).

54. Наумкіна С. М., Кравець С.Г. Сучасні «західні» та «східні» революції: класична складова і особливості здійснення. Актуальні проблеми політики. 2015. Вип. 56. С. 173–181. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3050/%d0%9d%d0%b0%d1%83%d0%bc%d0%ba%d1%96%d0%bd%d0%b0%20APP_56-21.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 01.05.2019).

55. Наумкіна С.М., Груєва О.В. Політичний гепенінг у системі акціоністських форм політичної активності. *Вісник Донецького національного університету. Сер. Політичні науки.* 2016. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

56. Побочий І.А. Політичний тероризм як різновид насильницьких форм політичної боротьби. *Гілея: науковий вісник : збірник наукових праць.* Гол. ред. В.М. Вашкевич. К.: ПП “Видавництво “Гілея”, 2014. Вип. 88 (9). С. 332-336. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_88_82 (дата звернення: 01.05.2019).

57. Пояркова Т.К. «Мегатренди» – методологія дослідження кризового процесу. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін.* 2010. Вип. 4. С. 49-54. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nchnpu_022_2010_4_11 (дата звернення: 01.05.2019).

58. Пробийголова Н. Міфологізація масової свідомості під час політичної кризи. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії.* 2014. Випуск 4. С. 89–97. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vlu_fps_2014_4_12 (дата звернення: 01.05.2019).

59. Романюк О. Посткомуністичні революції. *Політичний менеджмент.* 2005. №4(13). С.16-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe_2005_4_4 (дата звернення: 01.05.2019).

60. Савченко І.А. Политический протест в современном обществе: технологический подход. *Теория и практика общественного развития.* 2012. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/politicheskiy-protest-v-sovremennom-obschestve-tehnologicheskiiy-podhod> (дата звернення: 01.05.2019).

61. Світова гібридна війна: український фронт : монографія. За заг. ред. В.П. Горбуліна. К.: НІСД, 2017. 496 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/87961/mod_resource/content/1/В.Горбулін.Світова_гібридна_війна_український_фронт.pdf (дата звернення: 01.05.2019).

62. Сорокин П.А. Социология революции. М.: «Территория будущего»; Росспэн, 2005. 768 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

63. Соціологи в'яснили главну причину можних протестов в Україні. URL: <https://www.unian.net/society/10260948-sociologi-vuyasnili-glavnuyu-prichinu-vozmozhnyh-protestov-v-ukraine.html> (дата звернення: 01.05.2019).
64. Стряпко І. Аналіз революцій в Україні на основі теорії Дж. Девіса *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2014. Вип. 9. С. 149-155. URL: <http://dspu.edu.ua/hsci/wp-content/uploads/2017/12/009-23.pdf> (дата звернення: 01.05.2019).
65. Тихомирова Є. Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів: підручник. Рівне : Перспектива, 2007. 389 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).
66. Травлос Т.С. Основні політологічні теорії дослідження феномену «революція». *Актуальні проблеми політики*. 2015. Вип. 55. С. 146-154. URL: http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3234/%D0%A2%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%BE%D1%81%20APP_55-17.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 01.05.2019).
67. Тугал Д. Невловимий протест: суперечливе постановня політики середнього класу. URL: <https://commons.com.ua/uk/postannya-politiki-serednogo-klasu/> (дата звернення: 01.05.2019).
68. Федорченко М. Конфлікти навколо будівництва свідчать про кризу моделі управління містобудівним процесом. URL: <https://press.unian.ua/press/972272-konflikti-navkolo-budivnitstva-svidchat-pro-krizu-modeli-upravlinnya-mistobudivnim-protsesom-ekspert.html> (дата звернення: 01.05.2019).
69. Хома Н. Політичний перформанс як акціоністська форма протесту. *Політикус* 2015. Вип. 2. С. 79-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2015_2_19 (дата звернення: 01.05.2019).
70. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів : навч. пос. К. : Кондор. 2004. 172 с. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).
71. Ченовет Е., Стефан М.Дж. Чому ненасильницький спротив ефективний: Стратегічна логіка громадянського конфлікту. Пер. з англ. Сергія Гіріка. Київ: ТОВ «Видавництво «Кліо», 2014. 304 с.
72. Шведа Ю. «Революція Гідності» в контексті загальної теорії соціальних революцій. *Агора*. 2014. Вип. 13. С. 5-14. URL: https://cathedra.io.ua/s627660/yuriy_shveda._revolyuciya_gidnosti_v_konteksti_z_agalnoe_teorie_socialnih_revolyuciy (дата звернення: 01.05.2019).
73. Штомпка П. Социология социальных изменений. М.: Аспект Пресс, 1996. 418 с. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/belin/16.php (дата звернення: 01.05.2019).
74. Якушик В. Українська революція 2004–2005. Спроба теоретичного аналізу. *Політичний менеджмент*. 2006. №2(17). С. 19-36.

URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8715/02-Iakyshun.pdf?sequence=1> (дата звернення: 01.05.2019).

75. Bergh of Glossary on Conflict Transformation : 20 notions for theory and practice, Berlin: Berghof Foundation, 2012. URL: http://www.berghoffoundation.org/fileadmin/redaktion/Publications/Books/Book_Glossary_Chapters_en/glossary_2012_complete.pdf (дата звернення: 01.05.2019).

76. Galtung J. Conflict transformation by peaceful means (The transcend method). United Nations, 2000. URL: https://www.transcend.org/pctrcluj2004/TRANSCEND_manual.pdf (дата звернення: 01.05.2019).

77. Khmelko I., Pereguda Y. An Anatomy of Mass Protests : The Orange Revolution and Euromaydan Compared. *Communist and Post-Communist Studies*. 2014. Vol. XXX. P. 232-233. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

78. Kuzio T. Nationalism, identity and civil society in Ukraine: Understanding the Orange Revolution. *Communist an Post-Communist Studies*. 2010. No43. P. 285-296. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

79. Potocki R., Stec A. Polska bibliografia Pomaranczowej rewolucji Częstochowa Instytut Geopolityki 2008 330s. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2641> (дата звернення: 01.05.2019).

80. Resolution adopted by the General Assembly on 27 March 2014 № 68/262 «Territorial integrity of Ukraine». URL: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/68/262&referer=/english/&Lang=Еф (дата звернення: 01.05.2019).

81. Skocpol T. States and Social Revolutions: A Comparative Analysis of France, Russia and China. N.Y.: Cambridge University Press, 1979. 407 p.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека КНУБА. URL : <http://library.knuba.edu.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. URL : <http://www.nbuiv.gov.ua/>
3. Освітній сайт КНУБА <http://org2.knuba.edu.ua>

10. Система

оцінювання та вимоги

Політика щодо академічної доброчесності

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій аспірантів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Політика щодо відвідування

1. Аспірант, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.

2. Аспірант, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

3. Аспірант, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку, а також виконати есе, якщо його виконання було передбачене планом заняття.

4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі аспірантів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю, - це: виступ на семінарських заняттях; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); есе (письмові роботи, оформлені відповідно до вимог). Кожна тема курсу, що винесена на лекційні і семінарські заняття відпрацьовується аспірантами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх семінарських занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності аспірантів за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою до підсумкової форми контролю – заліку. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Відповідно до робочої програми оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Участь в роботі впродовж семестру - 100.

Форма підсумкового контролю – залік.

Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- семінарські завдання 30% семестрової оцінки;
- індивідуальна робота 30 % семестрової оцінки;
- модульний: тестовий (заліковий) – 40 % семестрової оцінки.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне оцінювання та самостійна робота				Інд. завд.	Сума
М1	М2		М3		
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4		
20	20	20	10	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Аспіранту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Аспірант, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання заліку.

Аспірант має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до аспірантів на початку вивчення дисципліни.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЯ

1. Предмет, структура, методи політичної конфліктології.
2. Поняття політичного конфлікту, його сутність та функції.
3. Суб'єкт та об'єкт політичного конфлікту.
4. Джерела та умови виникнення політичного конфлікту.
5. Динаміка розвитку політичного конфлікту.
6. Проблема політичних конфліктів у зарубіжній конфліктології.
7. Проблема політичних конфліктів в українській конфліктології.
8. Методологічні основи дослідження політичних конфліктів.
9. Позитивні та негативні функції політичних конфліктів.
10. Класифікація політичних конфліктів
11. Соціальні та політичні конфлікти.
12. Міжнаціональні та міжетнічні конфлікти.
13. Особливості та умови прогнозування політичних конфліктів.
14. Поняття системного політичного конфлікту.
15. Технології попередження політичних конфліктів.
16. Стадії розвитку політичного конфлікту.
17. Етапи врегулювання політичного конфлікту.
18. Медіатизація політичних конфліктів.
19. Суспільно-політичні конфлікти в умовах трансформації українського суспільства.
20. Політична стабільність і конфлікт.
21. Ідеологічні аспекти політичних конфліктів.
22. Конфлікт як інструмент політики.
23. Внутрішні та міжнародні конфлікти.
24. Конфлікти цінностей, інтересів та політичних культур.
25. Проблема легітимності в політичному конфлікті.
26. Політична криза: основні типи, характеристика.
27. Політична влада як предмет конфлікту.
28. Конфлікт і консенсус в українській політиці.
29. Переговори як метод розв'язання політичного конфлікту (структура, стратегії, функції).
30. Правові методи врегулювання політичних конфліктів.
31. Особливості збройних конфліктів у сучасному світі.
32. Шляхи подолання політичних конфліктів.